

BRONNE

1. *ONGEPUBLISEERDE ARGIVALE BRONNE*

1.1 Aktekantoor, Pretoria (AKT)

1.1.1 Plaasregisters, Registrasieafdeling IQ

Band 96.

Band 97.

Band 98.

1.2 Sentrale Argiefbewaarplek, Pretoria (SAB)

1.2.1 Bewaarder van Vyandseiendom (BVE)

Band 191, lêer 22/3, vol. 1.

1.2.2 Departement van Handel en Nywerheid (HEN)

Band 462/1/13.

1.2.3 Departement van Mynwese (MNW)

Band 5, lêer MM 4107/13.

Band 167, lêer MM 811/10.

Band 396, lêer MM 2829/17.

1.3 Stadsraad van Vereeniging (SV) / Town Council, Vereeniging (TCV)

1.3.1 Korrespondensie en notules

June 1939 - September 1941, file 190/16, vol. 1.
April 1941 - April 1951, lêer 171/6, vol. 1.
October 1941 - September 1945, file 190/16, vol. 2.
October 1941 - November 1950, file 100/4, vol. 1.
September 1942 - October 1947, file 94/6, vol. 1.
December 1942 - November 1947, file 94/7/7, vol. 1.
July 1943 - May 1946, file 190/22, vol. 1.
November 1944 - January 1962, file 190/10, vol. 1.
Junie 1947 - Mei 1965, lêer 17/6, vol. 1.
December 1949 - May 1965, file 94/7/4, vol. 13.
January 1953 - May 1965, file 94/17/13, vol. 1.
Februarie 1962 - November 1964, lêer 190/10, vol. 2.
October 1964 - December 1966, file 190/10, vol. 3.
April 1967 - June 1974, file 190/10, vol. 6.
Augustus 1967 - Julie 1968, lêer 190/10, vol. 5.
November 1972 - Mei 1985, lêer 12/22.
Augustus 1979 - Februarie 1988, Lêer 171/5, vol. 6.
March 1982 - July 1988, file 171/3, vol. 3.

1.3.2 Nie-Blankesake en Bantoe-administrasie (BA)

File 95/15, vol. 4/2.	File 130/12, vol. 5.
File 130/2.	File 130/13, vol. 2.
File 130/5, vol. 2.	File 130/16, vol. 1.
File 130/5, vol. 3.	File 130/23, vol. 6.
File 130/5, vol. 4.	File 130/23, vol. 12.
File 130/5, vol. 5.	File 130/25.
File 130/6, vol. 1.	File 131/6, vol. 1.

1.4 Standard Bank Archives, Johannesburg (SBA)

Inspection report, INSP1/1/85.

1.5 Transvaalse Argiefbewaarplek, Pretoria (TAB) / Transvaal Archives, Pretoria (TA)

1.5.1 Departement van Bantoeadministrasie en -ontwikkeling (BAO)

Band 6439, file 89/2, ref. 33/313R.

Band 6523, file 33/313(T)-21

1.5.2 Direkteur van Plaaslike Bestuur (TPB)

Band 4/1/15.

Band 21, TA 10/36.

Band 1461, TA 23/12266.

Band 1899, TA 5/14738.

Band 2051, TA 16408.

Band 2478, TALG 21/10985.

Band 3934, TALG 21/2/36.

1.5.3 Eerste Volksraad (EVR)

Band 24.

1.5.4 Groenboeke van die *Zuid-Afrikaansche Republiek* (ZAR)

Band 25/1.

Band 25/3.

Band 28.

Band 178.

Band 179.

Band 180.

Band 69, R3722/82.

Band 181.

Band 177.

Band 188.

1.5.5 Inventarisse

T44: ZAR-Landdrosdistrikte.

T119: Town Clerk of Pretoria, 1897-1975.

T166: Resident-magistraat, Vereeniging, 1900-1914.

T238: Stadsklerk, Vereeniging.

1.5.6 Kaartafdeling

Verw. S 3/472.

Verw. S 3/744.

Verw. S 3/595.

Verw. S 3/1215.

Verw. S 3/596.

Verw. S 3/1421.

Verw. S 3/597.

Verw. S 3/2048.

1.5.7 Koloniale Sekretaris (CS)

Band 2260/01.

1.5.8 Munisipaliteit van Vereeniging (MVE)

Band 1/1/1.

Band 1/1/2.

Band 1/1/3.

Band 1/6/1.

1.5.9 Politieke Sekretaris (PSY)

Band 55, DC98/00.

Band 59, DC56/00.

1.5.10 Publieke Werke (PW)

Band 8, MR1623/93.

Band 11, MR420/94.

1.5.11 Registrateur van Akte (RAK)

Band 2682.

1.5.12 Sekretaris van Bantoe-aangeleenthede (SNA)

Band 63.

1.5.13 Staatsprokureur (SP)

Band 50.

1.5.14 Staatsekretaris (SS)

Band 20, R 2122/58.

Band 59, R 829/64.

Band 684, R 3722/82.

Band 1047, R 1428/85.

Band 1645, R 5267/88.

Band 1646, R 2538/88.

Band 3130, R 15562/91.

Band 3130, R 15563/91.

Band 3145, R 137/92.

Band 5125, R 4525/89.

Band 5125, R 10954/89.

1.5.15 *Transvaal Representatives of the Railway Committee* (RRC)

Band 44, RF 3/07.

1.5.16 *Zuid-Afrikaansche Republiek* (ZAR), Landdros Heidelberg

Band 280.

1.6 Vaal Teknorama, Vereeniging (VT)

1.6.1 F.A.V. Day - versameling

Day, F.A.V., Plakboeke met koerantuitknipsels oor die Vaaldriehoek, 1944-1974
(ongep. plakboekversameling, Vaal Teknorama, Vereeniging, s.a.)

1.6.2 Fotoversameling

Verw. 03/1003.	Verw. 03/8423.
Verw. 03/1114.	Verw. 03/8436.
Verw. 03/1121.	Verw. 03/8452.
Verw. 03/1124.	Verw. 03/8455.
Verw. 03/1125.	Verw. 03/8459.
Verw. 03/1261.	Verw. 03/8475.
Verw. 03/1311.	Verw. 03/8483.
Verw. 03/1405.	Verw. 03/8527.
Verw. 03/1476.	Verw. 03/8529.
Verw. 03/1582.	Verw. 03/8568.
Verw. 03/1727.	Verw. 03/8582.
Verw. 03/1751.	

1.6.3 Manuskripte

Le Roux, S.F., Die prehistoriese geskiedenis van Vereeniging, lêer 03/1515
(ongep. manuskrip, Vaal Teknorama, Vereeniging, s.a.)

Leslie, T.N., Memoirs of Dr T.N. Leslie, file 03/13558 (unp. manuscript, Vaal Teknorama, Vereeniging, n.d.)

Rosenthal, E., The Vereeniging Estates story, file 03/13560 (unp. manuscript, Vaal Teknorama, Vereeniging, 1957).

Rosenthal, E., USCO's half century, file 03/145, (unp. manuscript, Vaal Teknorama, Vereeniging, n.d.)

2. **ONGEPUBLISEERDE WERKE**

Anon., Industrial development in South Africa (unp. paper, National municipal council's conference, n.d.)

Broodryk, M., Die invloed van die Tweede Wêreldoorlog op Suid-Afrikaanse algemene verkiesings (ongep. referaat gelewer tydens die 14de tweejaarlikse konferensie van die Suid-Afrikaanse Historiese Vereniging oor 'Suid-Afrika binne internasionale konteks: 'n historiese perspektief', PU vir CHO, Potchefstroom, 20.-22.01.1993).

Mathey & Greeff {stads- en streeksbeplanners}, Vereeniging struktuurplan opgestel in opdrag van die Stadsraad van Vereeniging (ongep. verslag, Stadsraad van Vereeniging, 1986).

Mendelsohn, R., '...the country is rotten with coal': Sammy Marks and the Highveld coal industry, 1880-1910 (unp. paper, Conference of the South African Historical Society, Pietermaritzburg, January 1989).

Plaatjie, S.J. {Vista University, Sebokeng Campus}, Retelling the heroic history of Sharpeville (unp. paper, presented at the 'Sharpeville oral workshop', Vaal Teknorama, Vereeniging, 20.02.1999).

Prinsloo, P.P.J. (red.), Die geskiedenis van Vereeniging (ongep. manuskrip, PU vir CHO, Desember 1992).

Stadsraad van Vereeniging, Vereeniging - Aansoek om Grootstadstatus (ongep. verslag, Stadsraad van Vereeniging, 1991).

Stadsraad van Vereeniging, Bodemopname in samewerking met die Transvaalse *Provinsiale Administrasie* (ongep. verslag, Stadsraad van Vereeniging, 1976).

Swart, G.V., Die industriële ontwikkeling van Vereeniging en distrik, 1891-1948 (ongep. manuskrip, UW, 1950).

Van Jaarsveld, F.A., Stedelike geskiedenis as navorsingsveld vir die Suid-Afrikaanse historikus (ongep. referaat gelewer tydens 'n simposium oor 'Die opkoms van die Afrikaner aan die Witwatersrand', RAU {Departement Geskiedenis}, 26.02.1972).

3. **ONDERHOUDE EN OORLEWERINGS**

Chase, A.C., Onderhoud, 29.12.1988 {Besturende Direkteur, *Chase & Sons* Eiendomme, amptelike eiendomsagent vir die *Vereeniging Estates*, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Deyssel, B., Onderhoud, 14.11.1992 {Voormalige hoof van die Vaal Teknorama in diens van die Stadsraad van Vereeniging, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Kruger, E.M., Onderhoud, 20.08.1990 {Inwoner van Vereeniging vir meer as 30 jaar, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Leutso, V., Mondelingse oorlewering tydens '*Sharpeville oral workshop*', Vaal Teknorama, Vereeniging, 20.02.1999 {Oud inwoner van Toplokasie, steeds inwoner van Sharpeville, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Pretorius, P.A., Onderhoud, 10.09.1986 {Administratiewe beampte, Stadsraad van Vereeniging, Gesondheidsdepartement, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Scutts, W., Onderhoud, 03.01.1991 {Inwoner van Steelpark vir meer as 20 jaar, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Taaso, S.B., Mondelingse oorlewering tydens '*Sharpeville oral workshop*', Vaal Teknorama, Vereeniging, 20.02.1999 {Oud inwoner van Toplokasie, steeds inwoner van Sharpeville, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Van Ravensteyn, I., Onderhoud, 16.07.1986 {Senior administratiewe beampte, Stadsraad van Vereeniging, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Willemse, L.C.M., Onderhoud, 10.09.1986 {Inwoner van Vereeniging vir meer as 25 jaar, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

Wills, M., Onderhoud, 12.09.1992 {Bestuurder, *New Vaal Collieries*, geskrewe inligting in besit van skrywer}.

4. ***PROEFSKRIFTE EN VERHANDELINGS***

Appelgryn, M.S., Die ontwikkeling van plaaslike bestuur in Johannesburg, 1886-1899 (ongep. M.A.-verhandeling, RAU, 1971).

Bell, R.T., Government policy and industrial location in South Africa (unp. D.Com.-thesis, University of Rhodes, 1968).

Berlyn, J.D., Central and provincial government control over local authorities in Transvaal (Unp. M.A.-dissertation, UNISA, 1984).

Drake, M.F., The iron and steel, metal and engineering industry in the Pretoria-Witwatersrand-Vereeniging region (unp. M.A.-dissertation, UW, 1971).

Krüger, B.J., Diskussies en wetgewing rondom die landelike arbeidsvraagstuk in die Suid-Afrikaanse Republiek met besondere verwysing na die plakkerswette, 1885-1899 (ongep. M.A.-verhandeling, UNISA, 1965).

Louw, J.T., Naturelle en lokasies onder die beheer van die Stadsraad van Vereeniging - 'n gemeenskapstudie (ongep. M.A.-verhandeling, US, 1946).

Nieuwoudt, A., Die Vaaldriehoek as verspreide stad (ongep. D.Phil.-proefskrif, PU vir CHO, 1983).

Oberholzer, J.L., Staatsdorp, Vereeniging - 'n kliëntsisteem in maatskaplike werk (ongep. M.A.-verhandeling, RAU, 1989).

Potgieter, F.J., Die vestiging van die blanke in Transvaal (1837-1886) met spesiale verwysing na die verhouding tussen die mens en die omgewing (ongep. Ph.D.-proefskrif, PU vir CHO, 1955).

Senekal, W.F.S., 'n Stedelik-geografiese studie van Vereeniging met besondere verwysing na die grondgebruik, grond- en residensiële waardasie, taalgroepe, beroepe en denominasies (ongep. M.A.-verhandeling, US, 1959).

Shamley, E.J., Die invloed van staatkundige ontwikkeling op die organisatoriese reëlins vir plaaslike owerhede in die RSA, 1910-1986 (ongep. M.A.-verhandeling, UPE, 1987).

Smith, M.M., 'n Geografiese studie van steenkool in die Vaaldriehoek (ongep. M.A.-verhandeling, UNISA, 1967).

Stander, H., Die ontstaan en ontwikkeling van Vereeniging, 1882-1912 (ongep. M.A.-verhandeling, UNISA, 1945).

Strauss, J.P.D., 'n Geografiese ondersoek na die kleinhoewes in die munisipale gebied van Vereeniging (ongep. M.A.-verhandeling, PU vir CHO, 1986).

Van Aswegen, F.O.F., Die geskiedenis van Vereeniging, 1912-1939 (ongep. M.A.-verhandeling, PU vir CHO, 1957).

Van der Merwe, M.C., Vereeniging - industrial giant: a study of it's industrial history and future (unp. M.Sc.-dissertation, UN, n.d.)

5. **KOERANTE EN TYDSKRIFTE**

5.1 **Koerantberigte**

Rand Daily Mail, 1945, 1950, 1954-1956, 1959, 1962, 1963, 1967, 1968, 1972, 1975.

The Star, 1944, 1950, 1960, 1963, 1966.

Sunday Times, 1950-1952, 1962, 1967.

Die Transvaler, 1950.

Vaalweekblad, 1967, 1975, 1984, 1992.

Die Vaderland, 1953.

Vereeniging and Vanderbijl Park News, 1967, 1975, 1977.

Vereeniging News, 1954.

5.2 **Koerantartikels**

Anon., "Eerste burgemeester was nooit in stoel", Bylaag tot *Die Vaderland* {Pretoria eeufees}, 27.08.1955.

Anon., "Oudste voorstad", Bylaag tot *Die Vaderland* {Pretoria eeufees}, 27.08.1955.

Behrens, H.P.H., "Eerste Pretorianers gekant teen munisipaliteit", Bylaag tot *Die Vaderland* {Pretoria eeufees}, 27.08.1955.

5.3 Tydskrifartikels

Anon., "Company histories, no. 4: The Vereeniging Estates", *Optima*, vol. 2, no. 1, March 1952, pp. 23-24.

Anon., "Company histories, no. 10: Vereeniging Brick and Tile Company, Limited", *Optima*, vol. 3, no. 4, December 1953, p. 24.

Anon., "Housing development", *Careers Guide*, vol. 17, December 1949, p. 305.

Anon., "National housing", *Patriot: Official South African S.O.E. Journal*, vol. 21, no. 4, April 1944, p. 6.

Anon., "New market hall at Vereeniging", *Construction in South Africa*, vol. 4, no. 7, October 1957, p. 39.

Anon., "Prosperity from coal and water", *Commercial Opinion*, vol. 26, no. 313, February 1949, pp. 354-356.

Anon., "Vereeniging and Vanderbijl Park: Amazing industrial progress recorded since end of the war", *The Careers Guide*, vol. 17, December 1949, pp. 300-305.

Anon., "Vereeniging: History in the making - Wealth comes to Vereeniging", *The S.A. Financial Gazette*, 18.04.1969, p. 20.

Anon., "Vereeniging - primed for progress", *Property Mail*, vol. 3, no. 11, 14.03.1969, pp. 262-264.

Anon., "USCO's export booming", *South African Financial Gazette*, 18.04.1969, p. 9.

Anon., "Zero is at hand", *The Patriot: Official South African S.O.E. Journal*, vol. 21, no. 4, April 1944, pp.1-6.

Dobson, J.H. et al., "The manufacture of drill and other high grade steels at Vereeniging, Transvaal", *Journal of the Chemical, Metallurgic and Mining Society of South Africa*, vol. 34, November 1933, p. 274.

Dunn, E.J., "Notes on the Dwyka coal measures at Vereeniging, Transvaal, etc.", *Transactions of the South African Philosophical Society {1891-1902}*, vol. 11, no. 1, 1900, pp. 67-74.

Eloff, C.C. e.a. (reds.), "Redaksioneel", *Contree - Tydskrif vir Suid-Afrikaanse stedelike en streeksgeskiedenis*, nr. 21, Januarie 1987, pp.3-4.

Johnson, J.P., "On the discovery of a large number of implements of palæolithic types at Vereeniging, Transvaal", *Transactions of the South African Philosophical Society {1905-1907}*, vol. 16, 1905, pp. 107-109.

Kotzé, H.A. & Smith, D.J.G., "Landelike ontwikkeling in Suid-Afrika, historiese perspektiefstelling", *Acta Academica - UOVS*, deel 10 {reeks B}, 1977, pp.12-17.

Krüger, C.M., "Die betekenis van die yster- en staalnywerheid vir die Unie", *Tegnikon*, vol. 5, nr. 3, Oktober 1952, pp. 102-112.

Le Roux, S.F., "Interesing new discoveries on the Taaibosspruit, near Vereeniging", *South African Archæological Bulletin*, vol. 6, no. 24, December 1951, pp. 99-106.

Leslie, T.N., "The stone age industry of Vereeniging", *South African Journal of Science*, vol. 23, December 1926, pp. 867-868.

Pelzer, A.N., "Die 'Arm Blanke' in die Suid-Afrikaanse Republieke tussen die jare 1882 en 1899", *Historiese Studies*, jg. 2, Januarie 1941, p.132.

7. **REGERINGSPUBLIKASIES**

Transvaalse Provinsiale Administrasie, PWV-konsortium, *Pretoria-Witwatersrand-Vereeniging hoofpadnetwerkondersoek, tussentydse verslag* (s.l., s.n., September 1974).

Unie van Suid-Afrika, Provinsie Transvaal, "Administrateurskennisgewing 50 van 1943", *Transvaal offisiële koerant*, nr. 1793, 14.04.1943.

Union of South Africa, *Debates of the House of Assembly: third session, fifth parliament*, part 7, 27.03.1926-08.06.1926 (Cape Town, Government Printer, n.d.)

Union of South Africa, Department of Native Affairs, *Report of the Native Laws Commission, 1946-1948*, UG 28/48.

Suid-Afrika (Republiek), Departement van Statistiek, *Bevolking van Suid-Afrika, 1904-1970*, verslag nr. 02-05-12 (Pretoria, Staatsdrukker, 1976)

Suid-Afrika (Republiek), Kantoor van die Eerste Minister, Vaalrivierkompleks: gidsplan 1982 (Staatsdrukker, Pretoria, s.a.)

Suid-Afrika (Republiek), Sentrale Statistiekdiens, *Bevolkingsensus, 1980*, RP 02-80-01 (Pretoria, Staatsdrukker, 1982).

Suid-Afrika (Republiek), Sentrale Statistiekdiens, *Bevolkingsensus, 1985*, RP 02-85-03 (Pretoria, Staatsdrukker, 1986).

Suid-Afrika (Republiek), Sentrale Statistiekdiens, *Bevolkingsensus, 1991*, RP 03-01-01 (Pretoria, Staatsdrukker, 1992).

Suid-Afrika (Republiek), Vel 2627 DB {kaart}: Vereeniging, skaal 1:50 000.

Transvaal Colony, "Health Board for the towns of Heidelberg and Vereeniging", Government Notice no. 5, *Government Gazette*, vol. 4, no. 101, 03.01.1902.

Transvaal Colony, "Proclamation by His Excellency the Lieutenant-governor of the Transvaal", Government Notice no. 51, *Government Gazette*, vol. 7, no. 225, 30.10.1903.

Transvaal Colony, "Proclamation by His Excellency the Lieutenant-governor of the Transvaal", Government Notice no. 52, *Government Gazette*, vol. 7, no. 225, 30.10.1903.

Wette van die Unie van Suid-Afrika, 1950 (Staatsdrukker, Kaapstad, 1950).

Wette van die Unie van Suid-Afrika, 1956, deel 1 (Staatsdrukker, Kaapstad, 1956).

8. **ALMANAKKE EN JAARBOEKE**

Albertyn, W. (red.), *Amptelike Suid-Afrikaanse munisipale jaarboek, 1979* (Pretoria, Suid-Afrikaanse Vereniging van Munisipale Werknemers, s.a.)

Kieser, A. e.a. (reds.), *Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, 1943*, jg. 6, deel 1 (Kaapstad, Staatsdrukker, s.a.)

Kieser, A. e.a. (reds.), *Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, 1960*, jg. 23, deel 1 (Pretoria, Staatsdrukker, 1961).

Suid-Afrikaanse Vereniging van Munisipale Werknemers, *Amptelike Suid-Afrikaanse munisipale jaarboek, 1990* (Pretoria, Suid-Afrikaanse Vereniging van Munisipale Werknemers, s.a.)

9. **GEPUBLISEERDE WERKE**

Anon., *Begroting van inkomste en uitgawe vir die jaar eindigende 30 Junie 1982* (Begrotingsrede van die voorsitter van die bestuurskomitee, rdsl. A.J. Botha, LPR, {Stadsraad van} Vereeniging, 25.06.1981).

Anon., *Golden jubilee (1911-1961), The Union Steel Corporation (of South Africa), Limited* {to commemorate the 50th anniversary of USCO} (s.l., USCO, n.d.)

Anon., *Kaart van Vereeniging* (Kaart, Vereeniging Publisiteitskomitee, 1985).

Anon., *New RSA atlas* (s.l., Maskew Miller Longman, s.a.)

Anon., *Straatkaart van Vereeniging* (Kaart, Stadsraad van Vereeniging, 1987).

Anon., *USCO - Geleenthede* (brochure, USKO, s.a.)

Anon., *Vereeniging* (brochure, Van Riebeeck-Feeskomitee, 24.01.1952).

Anon., *YSKOR - ontstaan, groei, werksaamhede* (brochure, YSKOR, 1982).

Anon., *YSKOR - 1001 Loopbane* (brochure, YSKOR, s.a.)

Bosman, G.C.R., *The industrialization of South Africa* (Rotterdam, G.W. den Boer, 1938).

Bosman, V. (red.), *Nywerheidsontwikkeling in Suid-Afrika an fasaliteite vir die oprigting van fabrieke* (Pretoria, Staatsdrukker, 1936).

Cachet, F.L., *De worstelstrijd der Transvalers {aan het volk van Nederland verhaald}*, 2de druk (Amsterdam, Höveker & Zoon, 1883).

Christie, R., *Electricity, industry and class in South Africa* (London, Macmillan, 1984).

Coetzee, D.J., *Spoorwegontwikkeling in die Zuid-Afrikaansche Republiek, met spesiale verwysing na die botsing tussen die onafhanklikheidstrewes van die Boere en Britse imperiale belange* (Kaapstad, Nasionale Pers, 1940).

Coleman, F.L. (ed.), *Economic history of South Africa* (Pretoria, HAUM, 1983).

Cloete, J.J.N., *Munisipale regering en administrasie in Suid-Afrika*, 2de hersiene uitg. (Pretoria, J.L. van Schaik, 1976).

Cloete, J.J.N., *Sentrale, regionale en plaaslike owerheidsinstellings van Suid-Afrika*, 8ste uitg., (Pretoria, J.L. van Schaik, 1989).

Cloete, J.J.N., *Towns and cities: their government and administration* (Pretoria, J.L. van Schaik, 1986).

Conradie, P.J.D., *A.J. (Skippie) Botha: die mens en die stadsraadslid soos ek hom ken* (Verkiegingsmanifes, Vereeniging, 08.02.1982).

De Jong, R.C. et al., *NZASM 100 (1887-1899) - The buildings, steam engines and structures of the Netherlands South African Railway Company* (Johannesburg, Chris van Rensburg Publications, 1988).

De Klerk, P., *Geskiedenis as kultuurontwikkeling* (Durban, Butterworth, 1981).

De Kock, M.H., *Selected subjects in the economic history of South Africa* (Johannesburg, Juta, 1924).

De Kock, W.J. (hoofred.), *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*, deel 1, 1ste uitg., 2de druk (Kaapstad, Tafelberg, 1976).

Finkle, J.L. & Gable, R.W. (eds.), *Political development and social change*, 2nd ed. (New York, John Wiley & Sons, 1971).

Floyd, T.B., *Town planning in South Africa* (Pietermaritzburg, Shuter & Shooter, 1960).

Hanekom, F. (ed.), *Decentralization towards 2000 - a perspective on the Good Hope plan for the promotion of industrial development as an element of a co-ordinated regional development strategy for Southern Africa: an edited proceeding of a simposium at the University of South Africa, Pretoria, 17.08.1982* (Cape Town, Juta, 1984).

Jeeves, A.H., *Migrant labour in South Africa's mining economy* (Johannesburg, University of the Witwatersrand Press, 1985).

Judais, R.S. & Boersma, N., *The socio-economic position of two Coloured communities in Vereeniging: Rust-ter-Vaal and Eatonside* {Report S-135, HSRC - Institute for Sociological and Demographic Research} (Pretoria, Human Science Research Council, 1985).

Keegan, T.J., *Rural transformations in industrializing South Africa, the southern Highveld to 1914* (Hong Kong, Macmillan, 1987).

Kotzé, H.J.N. (samesteller), *Aspekte van munisipale regering en administrasie* (Pretoria, Gutenberg, 1984).

Kriel, T.J., *Pukuntsu - Woordeboek, Noord-Sotho/Afrikaans*, 3de uitg. (Pretoria, J.L. van Schaik, 1983).

Krüger, D.W. (hoofred.), *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*, deel 2, 2de uitg. (Kaapstad, Tafelberg, 1986).

Leigh, R.L., *Vereeniging - South Africa/Suid-Afrika* (Johannesburg, Courier-Gazette, 1968).

Leistner, G.M.E., *Enkele ekonomiese aspekte van Bantoevolksverhuising en trekarbeid in Suid-Afrika* (Geleentheidspublikasie, nr. 6, Afrika-Instituut van Suid-Afrika, s.a.)

Lekoa Vaal Metropolitan Council, *Museum without boundaries, Vaal Teknorama Museum* (brochure, Vaal Teknorama, Vereeniging, n.d.)

Maisels, S.J.N., *Sammy Marks in handel en wandel, met aantekeninge oor die huis en tuin* (brosjyre, Sammy Marks Museum {Pretoria}, s.a.)

Mandela, N. R., *Long walk to freedom* (London, Abacus, 1996).

Marais, H.C. (ed.), *South Africa: Perspectives on the future* (s.l., Owen Burgess, 1988).

Markham, V.R., *South Africa, past and present: an account of its history, politics and native affairs* (London, Smith, Elder & Company, 1900).

Mendelsohn, R., *Sammy Marks: the uncrowned king of the Transvaal* (Cape Town, David Philip, 1991).

Muller, C.F.J. (red.), *500 Jaar Suid-Afrikaanse geskiedenis*, 3de uitg. (Pretoria, Academica, 1984).

Nienaber, P.J. (red.), *Suid-Afrikaanse pleknaamwoordeboek*, deel1, 2de verbeterde uitg. (Kaapstad, Suid-Afrikaanse Boeksentrum, 1963).

Odendaal, F.F. e.a. (reds.), *Verklarende handwoordeboek van die Afrikaanse taal*, 3de hersiene uitg. (Midrand, Perskor, 1994).

Oosterbroek, T. (ed.), *Vaal river complex: industrial growth point of the eighties* (Johannesburg, Thomson Publications, n.d.)

Raper, P.E., *A dictionary of South African place names*, 2nd ed. (Johannesburg, J. Ball, 1989).

Richards, C.S., *The iron and steel industry in South Africa* (Johannesburg, University of the Witwatersrand Press, 1940).

Rossouw, P.J. & Visser, H.N. (reds.), *Departement Mynwese, Geologiese opname, die steenkoolveld Vereeniging-Clydesdale, Memorie 50 (Deel I en II)* (Pretoria, Staatsdrukker, 1961).

Saunders, C. (ed.), *Illustrated history of South Africa: the real story*, 3rd ed. (Cape Town, The Reader's Digest Association, 1994)

Stals, E.L.P. (red.), *Afrikaners in die Goudstad, 1886-1924*, deel 1 (Kaapstad, HAUM, 1978).

Stow, G.W., *Report of the geological survey of the Orange Free State from 18th April to the 17th December 1878* (Bloemfontein, OFS Newspaper Company, 1879).

Theal, G.M., *History of South Africa from 1795-1872*, part 4, 3rd ed. (London, G. Allen & Unwin, 1964).

Van der Walt, A.J.H., e.a. (reds.), *Geskiedenis van Suid-Afrika*, 3de uitg. (Goodwood, Nasou, 1979).

Van Jaarsveld, F.A., *'n Inleiding tot die studie van Geskiedenis* (Kaapstad, Tafelberg, s.a.)

Van Jaarsveld, F.A., *Van Van Riebeeck tot P.W. Botha*, 3de uitg. (Johannesburg, Perskor, 1982).

Van Vuuren, D.J. & Kriek, D.J. (reds.), *Politieke alternatiewe vir Suid-Afrika: grondslae en perspektiewe* (Johannesburg, Macmillan, 1982).

Visser, J.J., *Manifes: A.J. (Skippie) Botha* (Verkiesingsmanifes, Vereeniging, s.a.)

Young, R.B., *The life and work of George William Stow, South African geologist and ethnologist* (London, Longman, 1908).